7/16375, 16376, 16377, 16378, 16379

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00. 1906 29.12.**/2006**
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 14.09.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24495 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığıma gönderilen Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR, Antalya Milletvekili Sayın Nail KAMACI ve Aydın Milletvekili Sayın Özlem ÇERÇİOĞLU'na (3 adet) ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 5 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 5 Yazı

7/16376

ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN NAİL KAMACI'NIN
7/16376 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

Antalya'nın son yıllarda çok fazla göç almasından dolayı sokakta çalışan ve yaşayan çocukların sayısında çok fazla artış gerçekleşmiştir. Bu durum Antalya Valiliği'nin hazırladığı raporda da bu durum belirtilirken çocukların arasında madde bağımlısı olanların da bulunduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede;

SORU 1:

Resmi verilere göre Antalya İlinde sokakta yaşayan ve çalışan çocuk sayısı kaçtır?

CEVAP 1:

Antalya İlinde sokakta yaşayan çocuk bulunmamaktadır. Ancak geçici süreli evini terk eden veya evden kaçan çocuklar bulunmakta olup, bu nitelikteki çocuklara da gerekli mesleki müdahale yapılarak ailelerinin yanına dönüşü sağlanmaktadır.

Sokakta çalışan çocuk sayısı ise 2003 yılında 261 iken, il düzeyinde yapılan çalışmalar sonucunda bu sayı 2005 yılında 172'ye indirilmiştir. Bu nitelikteki çocuklarımıza yönelik rehabilite edici mesleki çalışmalarımız devam etmektedir.

SORU 2:

Bunlardan kaç tanesi madde bağımlısıdır?

CEVAP 2:

Madde bağımlısı çocuk sayısı 2002 yılında 83 iken, bu sayı 2006 yılında 11 olmuştur.

SORU 3:

Söz konusu çocukların sosyalleşmesi ve topluma kazandırılması için bu bölgede ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

CEVAP 3:

ANTALYA İLİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Ülkemizde yaklaşık elli yıldır süren iç göç dalgasından İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerin yanı sıra tarım ve turizm alanındaki gelişmelere bağlı olarak, Antalya da yoğun olarak etkilenmiştir. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verilerinde; Antalya'nın 1995 – 2000 döneminde Net Göç Hızına göre en fazla göç alan 3 İlden biri olduğu açıklanmıştır.

Yapılan araştırmalara göre, gecekondu bölgelerinde yaşayan nüfusun yoksulluk, işsizlik, aile parçalanması, suçluluk, alkol bağımlılığı, aile içi şiddet gibi sorunları daha sık yaşadığı belirlenmiştir. Karşılaşılan sorunlarla mücadele edebilmek için aileler kendilerine göre yöntemler geliştirmiştir. Ailelerin bu yöntemlere, 18 yaş altı çocuklarının da uymasını beklemeleri, çocuklar için birçok olumsuzlukları beraberinde getirmektedir.

1999 yılından itibaren sokakta çalışan/yaşayan çocukların sayısı hızla artmıştır. Göçle beraber doğan bu sorunun çözümüne yönelik olarak Antalya Valiliği ve kamu kuruluşları, yasa ve yönetmelikler çerçevesinde müdahale yöntemleri geliştirmiştir.

İlimizde sokakta çalışan çocuk sayısındaki artışa bağlı olarak gecenin geç saatlerine kadar sokakta kalan, zaman zaman sokağın tehlikeleri ile karşılaşan çocuklara hizmet vermek üzere 10.06.1999 tarihinde İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne bağlı olarak Antalya Çocuk ve Gençlik Merkezi açılmıştır. Bugüne kadar merkezden 571 çocuk yararlanmıştır.

17.08.2000 tarihinde sokakta yaşayan erkek çocuklara yatılı olarak hizmet vermek üzere 20 yatak kapasiteli, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Antalya Valiliği, Büyükşehir ve Alt Kademe Belediyeler Sokak Çocuklarını Koruma Derneği arasında imzalanan protokol çerçevesinde İl Müdürlüğümüz sorumluluğunda hizmet vermek üzere Umutevi Çocuk ve Gençlik Merkezi açılmıştır. Merkezimizden bugüne kadar 431 çocuk hizmet almıştır.

Daha sonra 17.01.2003 tarihinde 18 yaş altı erkek sokakta yaşayan/çalışan çocuklarla, evinden ilk kez kaçan ve henüz sokağın risk ve tehlikelerine maruz kalmamış çocukların durum ve özelliklerine uygun hizmet modelinin belirlenmesi ve havale işlemlerinin yapılması için ilk müdahale birimi olarak 5 adet Konteynırdan oluşan 16 yatak kapasiteli Antalya İlkAdım İstasyonu açılmıştır. Merkezden bu güne kadar 1865 Çocuk hizmet almış, hizmet alan çocuklardan ailesinin yaşadığı yere dönen 1420 çocuğun ulaşım giderleri Antalya Valiliği SYDV tarafından karşılanmıştır.

Antalya İline ailesi ile problem yaşayan çocukların barınma ve kolay para kazanma cazibesinden dolayı, diğer illerden kaçan çocukların geldiklerinde sokağın tehlikeleri ile tanışmamaları için daha terminalde iken çocukların aileleri ile temasa geçilerek aileleri yanına gönderilmesi, ailesi yanına gönderilemeyen çocukların İl Müdürlüğümüze bağlı İlk Adım İstasyonuna yerleştirilmesi işlemlerinin yapılması için 2003 yılında Terminal Sokak Ofisi oluşturulmuştur. Bu ofiste 1 Sosyal Çalışmacı ile birlikte çocuk polisleri görev yapmaktadır.

Antalya İlinde 2003 yılında Vali Alaaddin YÜKSEL'in emri ile Vali Yardımcısı Bekir Sıtkı HANLIOĞLU başkanlığında 14 kişiden oluşan bir Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Büyükşehir Belediyesi, Üniversite, Sağlık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü ve Jandarma Çocuk Şubesi, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Sivil Toplum Örgütü temsilcilerinden oluşturulan bu Çalışma Grubu; İzmir, Balıkesir ve İstanbul illerinde sokakta yaşayan/ çalışan ve madde bağımlısı çocuklar konusunda incelemelerde bulunmuştur.

Bu incelemelerin sonunda Antalya Valiliği'nce "Sokak Çocukları Rehabilitasyonu" projesi hazırlanarak yürürlüğe konulmuş, Çalışma Grubu'nun düzenlemiş olduğu raporda madde bağımlısı çocukların tedavi edilmek üzere tedavi merkezine alınması ve bu tedavilerinden sonra meslek edindirme kurslarına ve sosyal rehabilitasyona tabi tutulmaları öngörülmüştür. Bu amaçla 2003 Yılı'nda "Akdeniz Üniversitesi Çocuk ve Ergen Alkol, Madde Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin işletilmesine ilişkin Protokol imzalanmıştır.

2003 Yılında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde, yedi çocuk kapasiteli olarak Madde Bağımlılık Tedavi Ünitesi açılmıştır. Bugüne kadar Üniversite Bağımlılık Tedavi Ünitesi'nde 49 çocuk tedaviye alınmıştır. Üniversite bağımlılık Ünitesi'nde tıbbi tedavi gören madde bağımlısı çocukların ve diğer Merkezlerimizden madde bağımlısı olmayan çocukların Sosyal Rehabilitasyonlarının sağlanması, el becerilerinin geliştirilerek meslek sahibi olmaları, okuma-yazma bilmeyenlerin eğitimlerinin tamamlanması ve Sosyalizasyon Sürecini geçirecekleri yer olarak İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne bağlı 13-18 yaş erkek çocuklara yatılı olarak hizmet vermek üzere Aksu Sevgi Köyü 80. Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezi (Sosyal Rehabilitasyon Merkezi) açılmıştır. Akdeniz Üniversitesi Bağımlılık Tedavi Merkezinde tedavi gören 32 çocuk merkezimizden hizmet almıştır.

Antalya Valiliğince, bağımlı çocuklara hizmet vermek amacıyla Akdeniz Üniversitesine bağlı yeni bir bağımlılık tedavi merkezi kurulmak üzere protokol imzalanmış ve İş adamı Mustafa SAK tarafından Yaptırılarak 16.05.2006 tarihinde Akdeniz Üniversitesine bağlı 35 yatak kapasiteli Alkol ve Madde Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi hizmete açılmıştır.

Ayrıca sokakta çalışan/yaşayan çocukların tespit edilmesi ve uygun kuruluşlara yerleştirilmesi amacıyla 4 Sosyal Hizmet Uzmanı, 2 Öğretmen ve 3 Sosyologdan oluşan Mobil Ekip oluşturulmuştur. Bu mobil ekip haftanın 5 günü 2 meslek elemanı ile birlikte Antalya ilinde sokak çalışması yapmakta, tespit ettiği çocukları Sokak Çocukları Koordinasyon Merkezine bildirmektedir.

KORUYUCU ÖNLEYİCİ HİZMETLER

Ülkemizde, sokakta yaşayan/çalışan çocuklar ve madde bağımlısı çocuklar hakkında kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları sorun ortaya çıktıktan sonra soruna çözüm üretmeye başlamakta bu durumda sorunun kaynağını kurutmakta yetersiz kalmaktadır.

Sorunun ortaya çıkmasına neden olan faktörler (işsizlik, göç, yoksulluk, eğitimsizlik, aile parçalanması, aile içi şiddet, ihmal ve istismar vb) ortadan kaldırılmadığı sürece soruna köklü bir çözüm getirmeyi zorlaşmaktadır.

Bu nedenle amaca ulaşmak için önleyici çalışmaların öncelikle risk altında bulunan ailelerin tespit edilerek, ikamet ettiği mahalleden başlayarak çözüm üretileceği çalışmalarının başlatılarak ilgili tüm sektörlerin etkin işbirliği yapması gerekmektedir.

Bu doğrultuda; sokakta çalıştırılan çocukların yoğunlukla ikamet ettiği mahallelerde Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri açılarak çocuklara ve

7/16376

ailelerine yönelik çalışmaların ivedilikle açılması gerekmektedir.Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezlerinde sokakta çalıştırılan veya çalışma riski taşıyan çocukların yoğun olarak bulundukları mahallelerde, çocukların sokakta çalıştırılmalarını önleyici çalışmalar yürütülerek sokakta çalışma olgusunun engelleneceği düşünülmektedir. Antalya İlinde bu alanda hizmet veren İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne bağlı 6 Toplum Merkezi ve 1 Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün 8 ilde pilot olarak uyguladığı yeni hizmet modeline göre oluşturulan Mobil ekipler tarafından sokakta çalıştığı tespit edilen çocuklar, öncelikle koordinasyon merkezine bildirilerek merkez aracılığı ile oturdukları mahallede hizmet veren toplum Merkezlerine yönlendirilmesi, Toplum Merkezinde görevli meslek elemanları tarafından çocuk ve ailesiyle ayrıca devam ettiği okulla gerekli mesleki çalışmalar başlatılması Merkezlerde çocuğun şehir merkezlerine inmelerini önleyici, aile bağlarını güçlendirici, okul çevresini bilinçlendirici programların geliştirilmesi önerilmektedir.

Bu çerçevede 6 Toplum Merkezi ile Mobil Ekip sokakta çalıştığı/yaşadığını tespit ettiği çocukları Sokak Çocukları Koordinasyon Merkezine bildirmekte ailesi hakkında yapılan inceleme sonrası tespit edilen çocuklar ikamet ettikleri mahallelerde hizmet veren Toplum Merkezlerine yönlendirilmektedir.

Antalya Emniyet Müdürlüğüne bağlı Çocuk Şubesi sokakta çalıştığını tespit ettiği çocukların listesini düzenli olarak İl Müdürlüğüne göndermektedir. 2005 yılında Emniyet Müdürlüğünün sokakta çalıştığını tespit ettiği 118 çocuğun isim ve aile ikamet adreslerini İl Müdürlüğüne bildirmiştir. Mobil Ekip, Gençlik Merkezleri ve Toplum Merkezlerinde görev yapan personel çocukların sosyal incelemelerini yaparak uygun gördükleri hizmet modeline göre gerekli yönlendirmeyi yapmışlardır.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüzün 13 İlde uyguladığı "Hedeflenmiş Onüç İlde Sokakta Çalışan Çocukların Eğitime Yönlendirilmesi" projesi Antalya ilinde de uygulanmaktadır. Sokağa en fazla çocuk veren semtlerdeki 2 Toplum Merkezi Proje Destek Merkezi olarak belirlenmiş ve bulundukları mahallelerde sokakta çalıştığı tespit edilen çocukların eğitime yönlendirilmesi ve iş yaşamından çekilmeleri amacıyla aile ve çocuklarla mesleki çalışmalar devam etmektedir.

Bu çalışmalarla sokakta çalışan 568 çocuğa ulaşılmış, bu çocuklardan 124 tanesi fiilen çalışma hayatından çekilmiş ve 343 çocuğun da işe başlaması engellenmiştir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı